Wielkomiejskie walory turystyczne Łodzi (wybrane przykłady)

A. Działalność targowo - wystawiennicza Łodzi (turystyka biznesowa)

A1. Wystawcy krajowi imprez targowo - wystawienniczych w Łodzi w 1999 r.

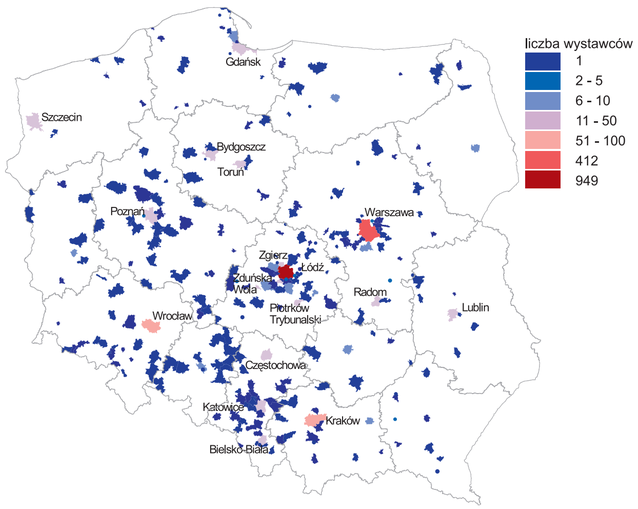

A3. Wystawcy krajowi targów turystycznych w Łodzi w latach 1995 - 1998

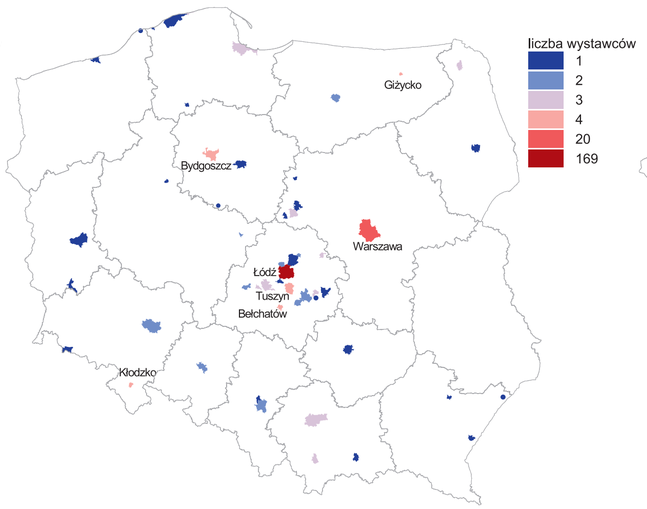

A2. Wystawcy zagraniczni imprez turystyczno - wystawienniczych w Łodzi w 1999 r.

A4. Wystawcy zagraniczni targów turystycznych w Łodzi w latach 1995 - 1998

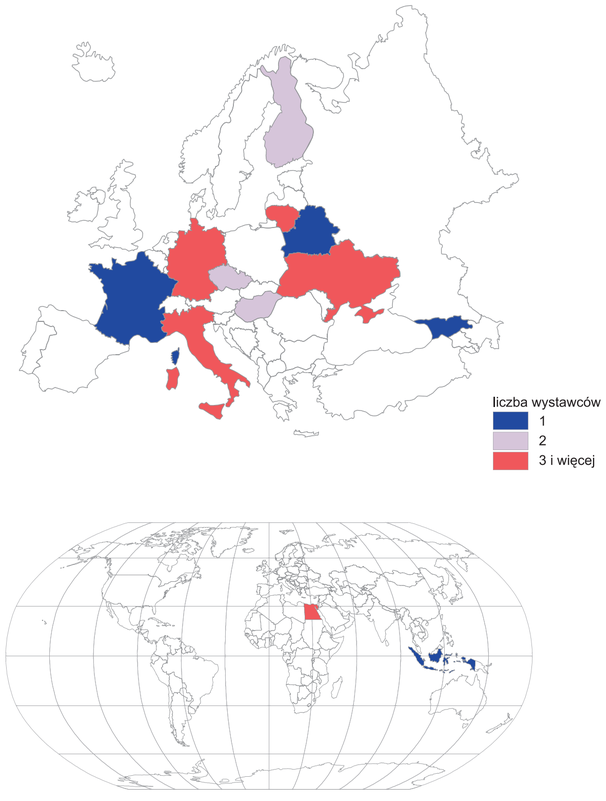

B. Działalność ośrodka akademickiego Łodzi (turystyka kongresowa)

B1. Goście krajowi konferencji naukowych w Łodzi w 1996 r.

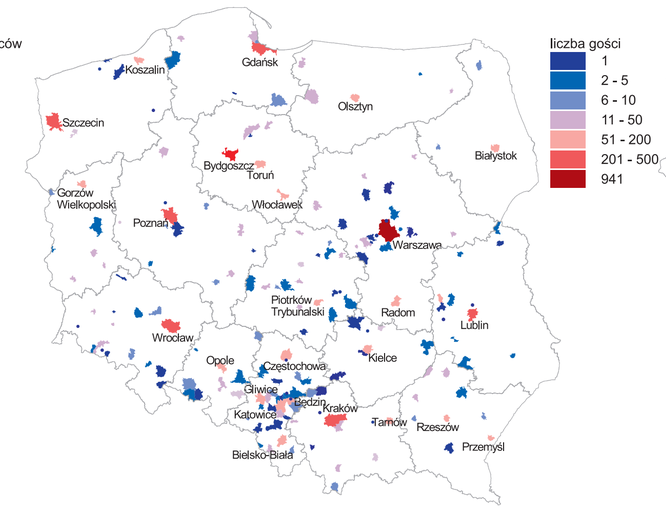

B3. Miejsca zamieszkania Polaków, którzy otrzymali dhc łódzkich uczelni w latach 1945 - 2000

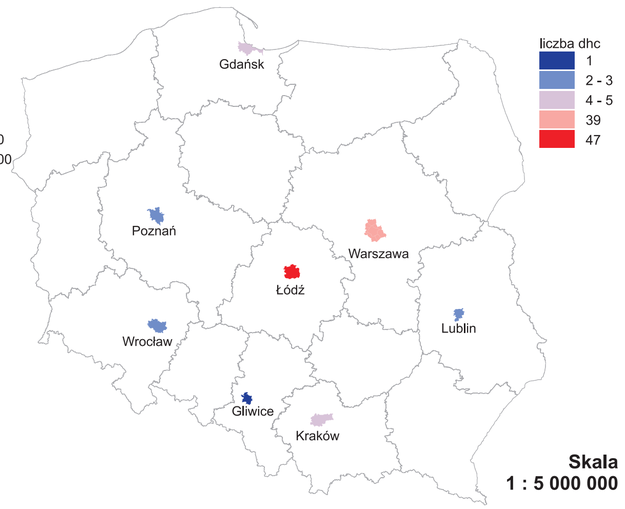

B2. Goście zagraniczni konferencji naukowych w Łodzi w 1996 r.

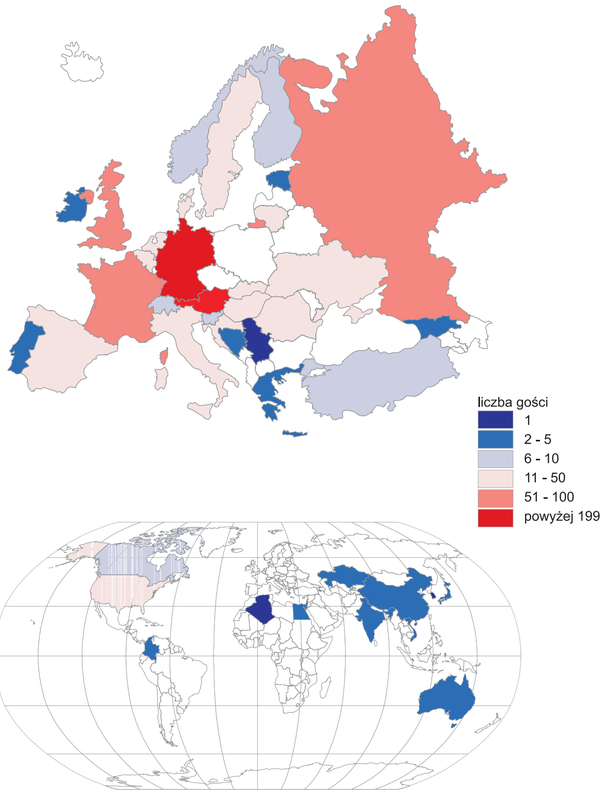

B4. Miejsca zamieszkania cudzoziemców, którzy otrzymali dhc łódzkich uczelni w latach 1945 - 2000

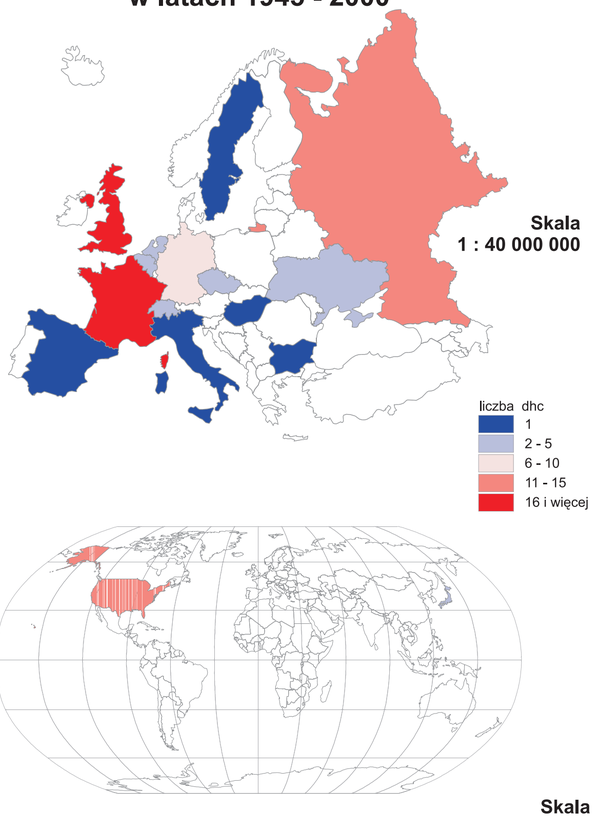

Skala
1 : 250 000 000

Stanisław Liszewski, Andrzej Matczak

ATLAS MIASTA ŁODZI

Plansza XLI: Wielkomiejskie walory turystyczne Łodzi (wybrane przykłady)

Stanisław Liszewski, Andrzej Matczak

Wielkie miasta, obok zabytkowych układów przestrzennych, obiektów sakralnych i świeckich, zbiorów muzeów i innych walorów, tradycyjnie uznawanych za krajoznawcze, dysponują wyjątkowymi walorami charakterystycznymi niemal wyłącznie dla tej skali jednostek osadniczych. Walory te będące produktem turystycznym wielkiego miasta nazywane są umownie wielkomiejskimi i wynikają z funkcji metropolitalnych, które są charakterystyczne dla wielkich miast wyznaczając ich pozycję w międzynarodowej sieci osadniczej. Wielkomiejskie walory turystyczne stanowią aktywną formę promocji miasta zachęcając do przyjazdu i korzystania z nich przybyszów pochodzących często z odległych nawet krajów. Wśród wielkomiejskich walorów turystycznych Łodzi szczególne znaczenie posiadają trzy grupy, które generują różne typy ruchu turystycznego. Pierwsza z nich to działalność targowo-wystawiennicza będąca motorem tzw. turystyki biznesowej. Druga wynika z faktu, iż Łódź jest dużym ośrodkiem akademickim, a jego aktywność zewnętrzna przejawia się m.in. w tzw. turystyce kongresowej. Trzecia odnosi się do działalności kulturalnej, która jest ważnym produktem Łodzi i znakomitym czynnikiem jego promocji. Uczestnictwo zewnętrzne w organizowanych w Łodzi imprezach kulturalnych ma znamiona tzw. turystyki kulturalnej.

Celem planszy 41 jest prezentacja wybranych elementów tworzących wielkomiejski produkt turystyczny Łodzi.

Działalność targowo-wystawiennicza Łodzi (turystyka biznesowa)

Łódź jest stosunkowo młodym ośrodkiem targowo-wystawienniczym, który aktywnie walczy o swoją pozycję wśród miast targowych inwestując m.in. w nowe obiekty niezbędne dla tego typu działalności. Efektem kilkunastoletnich zabiegów głównie władz samorządowych miasta oraz Międzynarodowych Targów Łódzkich powstało w Łodzi centrum targowo-wystawiennicze mieszczące się w okolicach ulic: Wólczańska–Stefanowskiego–al. Włókniarzy, które jest głównym (ale nie jedynym) miejscem organizacji imprez targowych. W końcu lat dziewięćdziesiątych organizowanych było w Łodzi każdego roku około 40 imprez targowych które przyciągały do miasta kilka tysięcy wystawców. Największymi organizatorami imprez targowych w Łodzi są Międzynarodowe Targi Łódzkie, Interserwis, Interstone, Exactus oraz Textilimpex

Działalność targowo-wystawiennicza w Łodzi w latach 1997—1999

(M.Wojciechowska 2000)

	1997 r.	1998 r.	1999 r.
Liczba wystawców ogółem	2 538	2 832	2 918
w tym zagranicznych	115	131	103
Powierzchnia wystawiennicza (w m2)	39 665	45 815	52 386
Liczba osób odwiedzających targi (w tys.)	137,7	224,3	205,8

Rangę łódzkiego ośrodka targowo-wystawienniczego określa nie tylko liczba ale również zasięg przestrzenny wystawców. W 1999 roku wystawcy krajowi uczestniczący w łódzkich imprezach targowych pochodzili z 273 miejscowości zlokalizowanych we wszystkich województwach. Najwięcej wystawców w tym roku pochodziło z Łodzi (949) oraz z Warszawy (412). Większe grupy wystawców prezentujących w Łodzi swoje towary pochodziło również z Wrocławia (59), Krakowa (55) i Poznania (41). Rozkład przestrzenny pochodzenia wystawców krajowych uczestniczących w imprezach targowo-wystawienniczych prezentuje mapa A1.

Znacznie mniejszy był udział w tych imprezach wystawców zagranicznych. W 1999 roku było ich łącznie 103 w tym trzech z Berlina i po dwóch z Augsburga, Istambułu, Lwowa i Wiednia (mapa A2).

Działalność targowo-wystawiennicza przyciąga do Łodzi nie tylko wystawców ale również kupców i biznesmenów z kraju i zza granicy. Zainteresowanie targami wyznacza liczba odwiedzających je osób (tabela) z których, znaczna część (co jest oczywiste) to mieszkańcy Łodzi. W 1999 roku największym zainteresowaniem publiczności cieszyły się Łódzkie Targi Edukacyjne oraz Interbud (targi budownictwa i nieruchomości). Wśród działalności targowo-wystawienniczej realizowanej w Łodzi na szczególną uwagę, ze względu na swoją problematykę, zasługuje impreza organizowana pod nazwą Wystawa „Regiony turystyczne – na styku kultur". Impreza ta organizowana w Łodzi od 1995 r. jest miejscem spotkań i prezentacji oferty turystycznej zarówno touroperatorów jak również samorządów lokalnych, obiektów noclegowych uczelni i szkół, a także wydawców, mediów czy ośrodków informacji turystycznej. Jest to od lat najważniejsza impreza turystyczna Łodzi zaliczana obok targów turystycznych w Poznaniu, Warszawie i Katowicach do najważniejszych w kraju. Liczba wystawców na tej imprezie oscyluje od kilku lat w granicach 100 w tym każdego roku prezentuje się kilku wystawców zagranicznych (tabela). Ogólna idea imprezy nawiązuje do korzeni Łodzi, która powstała jako miasto wielkokulturowe i pragnie kultywować tę przeszłość organizując m.in. targi dla przedstawicieli regionów turystycznych reprezentujących różne środowiska kulturowe zarówno w kraju jak i poza jego granicami.

Regiony turystyczne – na styku kultur.
Liczba wystawców w latach 1995–1999

Rok	Ogółem	Z tego krajowi	Z tego zagran.
1995	29	24	5
1996	68	64	4
1997	100	91	9
1998	121	109	12
1999	86	76	10

Łącznie w latach 1995–1998 na „targach turystycznych" w Łodzi prezentowało się 288 wystawców krajowych, którzy pochodzili z 55 miejscowości (mapa A3). Najwięcej wystawców pochodziło z Łodzi (169) i Warszawy (20). Mniej liczni, choć stali wystawcy pochodzili z Bełchatowa (4), Tuszyna (4), Bydgoszczy (4), Giżycka (4) i Kłodzka (4).

Wśród prezentowanych na mapie A4 wystawców zagranicznych znaleźli się przedstawiciele 12 państw, w tym m.in. z Egiptu, Indonezji i Grecji. Pozostali wystawcy zagraniczni pochodzili z krajów europejskich.

Działalność targowo-wystawiennicza prowadzona na terenie Łodzi jest ważną funkcją metropolitalną tego miasta a prezentowane na tych imprezach produkty oraz możliwość spotkań, dyskusji i zawierania transakcji handlowych są ważnym motywem tzw. turystyki biznesowej w której uczestniczą zarówno Polacy jak i cudzoziemcy.

Działalność łódzkiego ośrodka naukowego (turystyka kongresowa)

Po zakończeniu drugiej wojny światowej i powołaniu w Łodzi kilku państwowych wyższych uczelni (m.in. Uniwersytet Łódzki – 1945 r., Politechnika Łódzka – 1945 r.) w mieście prężnie rozwija się życie naukowe. Jedną z ważnych funkcji środowiska akademickiego jest organizacja kongresów, konferencji czy seminariów naukowych w czasie których następuje prezentacja najnowszych wyników badań oraz ich wzajemna konfrontacja. Konferencje naukowe, ze względu na swój charakter mają często międzynarodową obsadę a ich uczestnicy obok dyskusji merytorycznych realizują zwykle także program turystyczny poznając miasto i jego okolice. Jest to specyficzna cecha tzw. turystyki kongresowej która łączy program naukowy z programem poznawczym a jej uczestnikami są ludzie o najwyższych kwalifikacjach i dużym potencjale intelektualnym.

Jak wykazują sprawozdania z działalności naukowej łódzkich wyższych uczelni od kilkunastu lat w Łodzi organizowanych jest każdego roku od 150 do 200 różnego rodzaju i różnej rangi spotkań naukowych, w których średnio uczestniczy 10–12 tys. gości przyjeżdżających z całej Polski oraz wielu cudzoziemców. Wśród tych imprez każdego roku organizowanych jest kilka dużych kongresów w których uczestniczy po kilkaset (do 1 tys.) uczestników, oraz znacznie więcej mniejszych, skupiających po kilkudziesięciu uczestników konferencji i seminariów naukowych.

Przeprowadzone szczegółowe badania (J. Błaszczyk 1997) wykazały, że w 1996 roku zorganizowanych było w Łodzi 145 imprez naukowych w których uczestniczyło ogółem 10 206 uczestników spoza Łodzi (statystyka nie obejmuje pracowników wyższych uczelni, instytutów naukowych i towarzystw naukowych pochodzących z Łodzi), wśród których było 876 cudzoziemców.

Uczestnicy imprez naukowych zorganizowanych w Łodzi w 1996 roku pochodzili ze 189 miejscowości w całej Polsce (mapa B.1). Głównie byli to mieszkańcy dużych miast w których mieszczą się ośrodki naukowe. Najwięcej uczestników łódzkich konferencji naukowych pochodzi z Warszawy (941), Krakowa (474), Lublina (291), Gdańska (282) oraz Poznania (279), czyli z największych ośrodków akademickich Polski z którymi łódzkie środowisko naukowe utrzymuje ścisłe związki badawcze.

Uczestnicy zagraniczni łódzkich konferencji naukowych pochodzili z 45 państw z Europy, Ameryki Północnej, Azji, Afryki i Australii (mapa B2).

Największe grupy naukowców przyjechały do Łodzi z Niemiec (101 osób), Rosji (97), Wielkiej Brytanii (75), Francji (68) i Czech (57). Na uwagę zasługuje również uczestnictwo w łódzkich konferencjach 39 naukowców ze Stanów Zjednoczonych będących największą potęgą naukową współczesnego świata.

Łódzki ośrodek akademicki organizując systematycznie kongresy, konferencje i seminaria naukowe staje się największym promotorem Łodzi wśród mieszkańców nie tylko Polski ale również wielu krajów z wszystkich kontynentów na świecie.

Nobilitacją każdego ośrodka naukowego są uprawnienia nadawania tytułów naukowych jakimi są doktoraty honoris causa. Siedem wyższych uczelni łódzkich w latach 1946–2000 nadało tą godność łącznie 197 osobom. Wśród uhonorowanych było 103 mieszkańców Polski oraz 95 cudzoziemców (mapa B4). Najliczniej reprezentowani byli mieszkańcy Łodzi (47 osób) oraz Warszawy (39 osób) (mapa B3). Znacznie mniej liczni byli mieszkańcy innych ośrodków akademickich naszego kraju.

Doktoraty honoris causa nadane przez łódzkie uczelnie w latach 1946–2000

uczelnia	ogółem osób	w tym cudzoziemcy
Uniwersytet Łódzki	58	33
Politechnika Łódzka	68	36
Akademia Medyczna	35	16
WAM	25	7
Akademia Sztuk Pięknych	2	1
Akademia Muzyczna	4	1
Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna	5	1
Razem	197	95

Wyróżnienie doktoratami honoris causa cudzoziemcy pochodzili z 16 państw (mapa B4). Najliczniej reprezentowani byli Francuzi (21 osób), a następnie obywatele Wielkiej Brytanii (20), Stanów Zjednoczonych (13) byłego ZSRR (12), oraz Niemiec (10). Wykaz tych państw świadczy o silnych kontaktach nauki łódzkiej z ośrodkami akademickimi i badawczymi w najbardziej rozwiniętych krajach świata.

Imprezy kulturalne organizowane w Łodzi (turystyka kulturalna)

Celem tej części planszy jest pokazanie liczby, struktury, organizatorów i lokalizacji na terenie miasta imprez kulturalnych organizowanych w Łodzi.

Ważnym produktem wielkiego miasta, jakim jest Łódź, są imprezy kulturalne, które są znakomitym czynnikiem jego promocji. Za imprezę kulturalną promującą miasto uznano taką, która swym zasięgiem obejmowała co najmniej całą Łódź, od premier teatralnych po festiwale międzynarodowe. Pominięto zatem wszystkie imprezy organizowane dla społeczności osiedlowych czy grup społecznych przez lokalne kluby, domy kultury itp.

Materiały źródłowe, do tej części planszy pochodzą z łódzkich i krajowych informatorów, wydawnictw informacyjno-promocyjnych poszczególnych imprez, kwerendy w Wydziale Kultury Urzędu Miasta Łodzi i bezpośrednio u organizatorów imprez, które zostały zgromadzone w pracy magisterskiej B. Niedźwieckiej (2000).

W 1999 r. na terenie miasta Łodzi zorganizowano blisko 1,2 tys. różnych imprez kulturalnych o zasięgu co najmniej ogólnołódzkim, w tym znalazło się 67 imprez cyklicznych odbywających się od wielu już lat. Połowa ogółu organizowanych w Łodzi imprez kulturalnych (rys. C3) przypadała na imprezy muzyczne (29%) i plastyczne (21%). Uzupełniały je imprezy teatralne (16%), literackie (12%) i filmowe (5%). Z reguły były to (rys. C4) różnego rodzaju koncerty (30%) i wystawy (21%) oraz uroczystości (17%) i spotkania (9%). Mniej zorganizowano festiwali (9%), przeglądów (9%), festynów (3%) i happeningów (2%). Organizatorami imprez kulturalnych (rys. C1) w Łodzi były przede wszystkim ośrodki kultury (44%) i różnego rodzaju stowarzyszenia (29%). Mniejszy udział w organizacji imprez kulturalnych miały teatry (9%), muzea (7%) i agencje artystyczne (5%).

Imprezy kulturalne w Łodzi ze szczególnym nasileniem (rys. C2) organizowane były od marca do czerwca (46,2% ogółem i 49,2% cyklicznych) i od października do grudnia (34,6% ogółem i 32,8% cyklicznych) ze szczytami w listopadzie i maju. Najmniejszą liczbę imprez kulturalnych organizowano w miesiącach zimowych (styczniu i lutym – 7% ogółem i 9% cyklicznych) oraz letnich (lipcu, sierpniu i wrześniu – 9,2% i ogółem 6% cyklicznych).

Imprezy kulturalne organizowane w Łodzi w 1999 r. odbywały się głównie w centrum miasta i na terenach bezpośrednio z nim sąsiadujących oraz znacznie rzadziej na obszarach wypoczynkowych Łódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku im. J. Piłsudskiego, Arturówka i Lasu Łagiewnickiego (mapa C5). W samej dzielnicy śródmiejskiej Łodzi organizowano blisko 700 imprez, tj. 60% ich ogółu. Szczególnie preferowany był środkowy odcinek ulicy Piotrkowskiej z przyległymi do niego blokami urbanistycznymi, gdzie w 1999 r. odbyło się 41% ogółu imprez kulturalnych w mieście. Imprezy kulturalne niemal zawsze organizowano w siedzibie organizatora.

Stąd wywodzi się tak duży udział Śródmieścia Łodzi jako miejsca gdzie odbywały się te imprezy, bowiem większość organizatorów imprez ma lokalizację centralną. Przeprowadzony przez B. Niedźwiecką (2000) sondaż w 1999 r. w trakcie trwania dwóch imprez kulturalnych – Festiwalu Kina Europejskiego (FKE) i Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (WOŚP) – wskazuje, że imprezy te potrafiły, poza łodzianami, przyciągnąć do Łodzi blisko 1/4 ich uczestników, którzy po połowie pochodzili z regionu łódzkiego jak i spoza niego.

C1. Organizatorzy imprez kulturalnych w Łodzi w 1999 r.

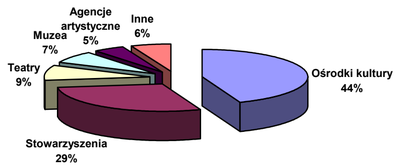

C3. Rodzaje imprez kulturalnych w Łodzi

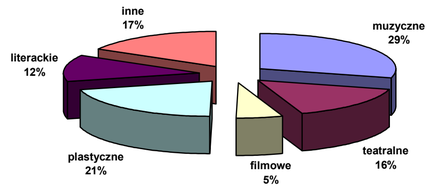

C4. Typy imprez kulturalnych organizowanych w Łodzi w 1999 r.

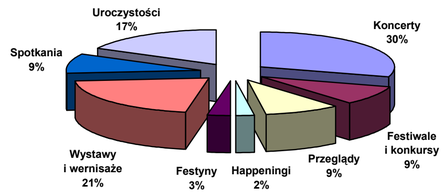

C2. Sezonowość imprez kulturalnych w Łodzi w 1999 r.

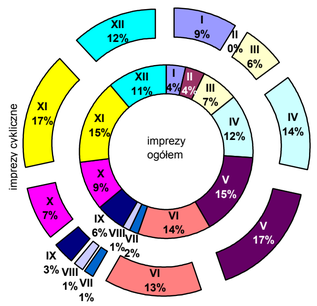

C5. Imprezy kulturalne w przestrzeni miejskiej Łodzi w 1999 r.

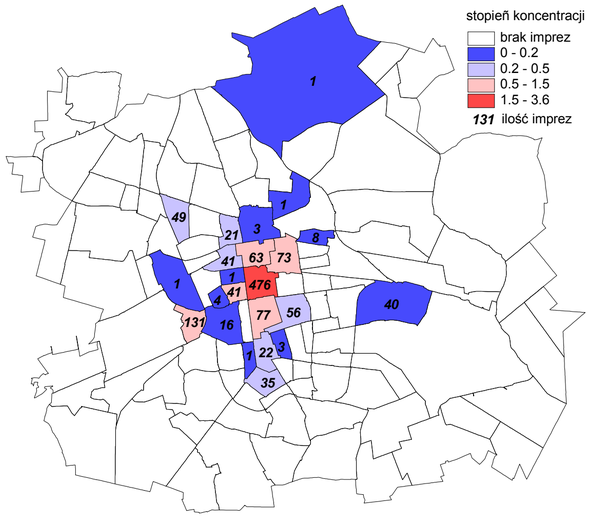

Literatura i materiały źródłowe

B ł a s z c z y k J., 1997, Łódź jako miejsce organizacji Kongresów, konferencji i seminariów naukowych (praca magisterska wykonana w Katedrze Geografii Miast i Turyzmu UŁ)

Informator nauki łódzkiej. Doktoraty honoris causa łódzkich uczelni 1946–2000, 2000, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź.

L a t o s i ń s k a J., L i s z e w s k i S., 1998, *Wystawa: „Regiony turystyczne – Na styku kultur" – najważniejsza impreza turystyczna Łodzi*, Turyzm, t. 8, z. 2, s. 115–129.

N i e d ź w i e c k a B., 2000, *Funkcja rekreacyjno-rozrywkowa imprez kulturalnych w Łodzi*, praca magisterska wykonana w Katedrze Geografii Miast i Turyzmu UŁ.

W o j c i e c h o w s k a M., 2000, *Wpływ działalności targowo-wystawienniczej na rozwój turystyki biznesowej w Łodzi*, praca magisterska wykonana w Katedrze Geografii Miast i Turyzmu UŁ.